

Człowiek i jego życie religijne

Praca zbiorowa
pod red. Stanisława Głaza

Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”

Wydawnictwo
WAM

Kraków
2009

WSTĘP

Na gruncie psychologii zauważa się, że niektórzy naukowcy coraz częściej interesują się problematyką religijności człowieka. Można powiedzieć, że człowiek religijny ma specyficzną osobowość. Naukowcy widzą religijność jako jeden z ważnych elementów funkcjonalnych w życiu człowieka. Podejmują więc próbę opisanie jej źródeł, struktury, przydatności w życiu jednostki i danego społeczeństwa. Niektórzy z nich opisali kryteria dojrzałej religijności. Inni ukazują jej powiązanie z aspektami osobowości osób młodszych i dorosłych, z osobowością dojrzałą i zaburzoną.

Prezentowana praca: *Człowiek i jego życie religijne* zawiera opracowanie kilku zagadnień dotyczących ludzkiego życia. Obejmują one sens życia ludzkiego, kształtowanie się obrazu Boga u dzieci, analizę fenomenu religii u Junga i Frankla, problematykę wychowania i formacji w poglądach ks. Blachnickiego oraz powiązania osobowości z przeżyciami religijnymi człowieka.

Książka rozpoczyna się artykułem pt. *Problematyka sensu ludzkiego życia*. Sens życia w tym tekście jest interpretowany jako zadanie, będące realizacją najważniejszej potrzeby. Realizacja tej potrzeby prowadzi człowieka do spełnienia siebie jako osoby. Człowiek realizuje się w relacji z drugim człowiekiem i w relacji z Bogiem; realizuje się, gdy tworzy dzieła sztuki i kocha. Na wstępie tego artykułu autorzy przedstawiają analizę wybranych teorii psychologicznych w kontekście sensu ludzkiego życia. Dotyczą one rozumienia sensu życia w poglądach Freuda, Adlera, Fromma, Allporta, Masłowa, Frankla. Ponadto ukazano powiązanie sensu życia z religią i jego oddziaływanie na zachowanie człowieka. Następnie przedstawiono problematykę samotności oraz miłości jako cennych wartości, które określają relacje międzyludzkie i stosunek człowieka do świata.

W szerokim nurcie psychologii, w obrębie którego rozwija się psychologia religii, kształtują się różne jej odmiany. W związku z tym możemy

mówić także o fenomenologicznym podejściu do religii. Analiza fenomenu religii w ujęciu Junga i Frankla będzie jednym z celów pracy zatytułowanej *Carla Gustawa Junga a Viktora Emila Frankla koncepcja religii*. Zasadniczym celem tego opracowania jest zestawienie porównawcze rozumienia religii w ujęciu Junga i w ujęciu Frankla. Na początku rozprawy autor przedstawił podstawowe źródła fenomenu religii, jej istoty u obu psychologów. Dotyczy to elementów religii i jej rodzajów, relacji religii do mitu, rozumienia wiary religijnej i dogmatów, przeżyć religijnych oraz aktów religijnych i symboli. W następnej części zaś autor przedstawił problematykę koncepcji Boga, uwzględniając archetyp Boga, Trójcy Świętej; ponadto drogi poznania Boga oraz jego przymioty. W następnej części ukazano podobieństwa i różnice występujące w rozumieniu genezy religii, koncepcji religijności i Boga oraz stosunku religii do psychoterapii.

Do ważnych elementów religijności człowieka należy proces kształtowania się obrazu Boga. Pojęcia o Bogu pojawiają się w naszym umyśle nie tylko pod wpływem oddziaływań rodziny, szkoły, środków masowego przekazu, ale szczególnie w wyniku oddziaływania Kościoła. Autorzy artykułu *Udział rodziców w kształtowaniu obrazu Boga u dzieci* zwracają uwagę na przebieg wychowania religijnego w rodzinie, a także na trudności, jakie napotykają rodzice w realizowaniu tego ważnego zadania. W pierwszej części pracy został omówiony proces przebiegu powstawania wyobrażenia o Bogu u dziecka z uwzględnieniem jego potencjalności rozwojowych wraz z ukazaniem oddziaływań wychowawczych rodziców, zarówno tych celowych, jak i niezamierzonych. W kolejnej części opracowania przedstawiono problematykę rodzin niewydolnych wychowawczo oraz ich problemy wychowawcze. Zostały również omówione uwarunkowania współczesnej rodziny oraz wpływ nieodpowiednich działań, zachowań wychowawczych rodziców wpływających na wychowanie religijne dzieci. W ostatniej części ukazano najbardziej powszechne zdeformowane obrazy Boga, które najczęściej tworzą się w wyniku negatywnych doświadczeń z własnymi rodzicami.

Wśród wielu powstających współcześnie inicjatyw, organizacji i ruchów mających wspomagać wychowanie młodzieży, od wielu lat wpisuje się w polskie realia Ruch Światło-Życie, popularnie określane jako oaza. W artykule: *Franciszka Blachnickiego koncepcja wychowania i formacji oraz*

jej zastosowanie w Ruchu Światło-Życie autorka ukazuje zasady wychowania i formacji stworzone przez Sługę Bożego ks. Blachnickiego. Celem artykułu jest ukazanie zakresu oazy na tle kilku nurtów filozoficznych oraz pedagogicznych, które mogły być bezpośrednią lub też pośrednią inspiracją dla Sługi Bożego oraz na tle praktycznego jej wykorzystania w wychowaniu młodzieży.

Stanisław Głaz